

B&A. Doen wat werkt.

Jongerenwerk Next Level

Verslag van de summit op 9|10|2024

Woord vooraf

Op 9 oktober organiseerde B&A de Summit 'Jongerenwerk Next Level'. Deze bijeenkomst bracht zo'n 150 jongerenwerkers, beleidsmakers, onderzoekers én jongeren samen voor een inspirerende uitwisseling van ideeën, inzichten en ervaringen. Het doel? Het versterken en vernieuwen van het jongerenwerk in Nederland, het naar een hoger niveau tillen en gezamenlijk werken aan de toekomst van dit vakgebied.

Vaak liggen de werelden van jongeren, professionals, beleidsmakers en politici ver uit elkaar. B&A ziet het belang van het overbruggen van deze verschillen en wil mensen en partijen met elkaar verbinden. Met dit initiatief draagt B&A, als advies- en uitvoeringsorganisatie in het sociaal domein, actief bij aan het samenbrengen van betrokkenen die het nut, de noodzaak en de kansen zien om het jongerenwerk te versterken.

Dag in dag uit zien we hoe jongerenwerkers het leven van jongeren positief beïnvloeden: ze bouwen vertrouwen op, bieden kansen en creëren een veiligere en inclusievere samenleving. Tegelijkertijd komen zij voor nieuwe, complexe uitdagingen te staan. Van de digitalisering en toenemende sociale ongelijkheid tot de invloed van online media en AI; de wereld waarin jongeren op-

'Samen brengen we jongerenwerk naar een next level'

groeien verandert snel en vraagt om zowel aanpassingsvermogen als vernieuwende ideeën en samenwerking.

De Summit 'Jongerenwerk Next Level' stond in het teken van deze uitdagingen én kansen. De dag was gevuld met inspirerende sprekers, interactieve sessies en waardevolle gesprekken die tot nieuwe inzichten en concrete ideeën hebben geleid.

In dit boekje vind je een overzicht van de thema's die centraal stonden, de belangrijkste uitkomsten van de discussies en praktische aanbevelingen. We hopen dat dit verslag je inspireert om het jongerenwerk op jouw eigen manier te vernieuwen en te versterken. Samen kunnen we jongerenwerk naar een 'next level' brengen en een steviger fundament leggen voor de jongeren van vandaag én morgen.

B&A bedankt iedereen die heeft bijgedragen aan deze Summit. We kijken ernaar uit om samen de volgende stappen te zetten.

Veel leesplezier!

Colofon

Dit boekje is een verslag van de B&A Summit Jongerenwerk Next Level, die op 9 oktober 2024 is georganiseerd.

Tekst
Robin Ouwerkerk
en Ellen Weber
Eindredactie
Karlijn Broekhuizen
en Huib Voorn

Fotografie
Eelkje Colmjon
Vormgeving
John Stelck

Dit is een uitgave van B&A, afdeling communicatie. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. www.bagroep.nl

Inhoud

- 4 Werken vanuit het belang van de jongere
- 6 Stijn Sieckelinck en Cherinne Beart over opgroeien in een polycrisis
- 10 Mind Matters
'Je hebt doeners en denkers nodig'
- 13 Al verkennen
Van ethische dilemma's tot creatieve oplossingen
- 18 Burgemeester Ahmed Marcouch:
'Ik zie de jongerenwerker als een derde ouder'
- 22 Social media en branding
Zo bouw je als jongerenwerker een online community
- 25 Omhoog die lat
Over beter opdrachtgeverschap en de pedagogische wijk
- 32 Wethouder Sofyan Mbarki:
'Jongerenwerkers staan in de frontlinie'
- 36 Community building
Zo verbind je jongereninitiatieven met het bedrijfsleven
- 39 Levensecht leren met virtual reality
- 42 Inspiratie Next Level
- 48 Politiseren in het jongerenwerk: wat kan je zelf?
- 51 Effectief omgaan met conflicten
- 54 Dit neem ik mee ...

Werken vanuit het belang van de jongere

Bestuurders, jongerenwerkers en jongeren zijn naar de B&A Summit 'Jongerenwerk Next Level' gekomen om elkaar te prikkelen. Hoe ziet de toekomst van het jongerenwerk en de jongeren eruit? Waar liggen de kansen en uitdagingen?

"Jong zijn is iets universeels", zegt dagvoorzitter **Nizar el Manouzi** (foto), bekend van Klokhuis en Mocro Maffia. "Ik ben jong, we zijn allemaal jong geweest. Jullie weten allemaal hoe het is om in een tijd te leven dat er zoveel verwachtingen zijn. Van school, ouders en vrienden. En dat je dan keuzes moet maken." Zelf twijfelde hij tussen theater of geneeskunde. Zijn vader vond dat zijn zoon een 'echte' baan moest kiezen. Dus werd het een studie geneeskunde. "Elke dag was ik aan het strijden. De lesstof kwam niet binnen." El Manouzi besloot zijn hart te volgen en ging toch de creatieve kant op. Nu maakt hij theater en films om mensen bij elkaar te brengen. Hij is zich bewust van zijn bevoorrechte positie. "Ik heb betrokken ouders, vrienden die me een spiegel konden voorhouden. Dat heeft niet iedereen. Voor hetzelfde geld was ik in Rotterdam-Zuid opgegroeid en had ik andere keuzes gemaakt. Keuzes zijn

afhankelijk van sociale, culturele en financiële omstandigheden."

Zachte krachten in rauwe omgevingen

Bestuurders, jongerenwerkers en jongeren zijn naar de B&A Summit 'Jongerenwerk Next Level' gekomen. Allemaal met hetzelfde doel: elkaar uitdagen en prikkelen om de toekomst van het jongerenwerk en de jongeren voorop te stellen. Waar liggen de kansen en uitdagingen? El Manouzi is benieuwd of we de basis van het jongerenwerk op orde hebben. "Er wordt veel gevraagd van jongerenwerkers. Zij staan met open armen in rauwe omgevingen, zij hebben zachte krachten die ze aan onze jongeren geven." Hij vraagt zich af hoe jongerenwerkers zich staande houden in een omgeving waar allerlei belangen samenkomen. Hoe blijf je toch vanuit het belang van de jongere werken? Een jongerenwerker reageert. "We moeten terug naar de basis: de jongere. Niet vanuit een kantoor allerlei dingen bedenken." Een beleidsadviseur staat op. "Ik zit op kantoor, en ben hier vandaag om signalen van jongerenwerkers mee te nemen." Een andere deelnemer steekt haar hand op. "Ik heb een licht

verstandelijk beperkt broertje, ben mantelzorger, werk als beleidsmedewerker en ben politiek actief. Ik merk dat mensen vaak hetzelfde willen, maar niet dezelfde taal spreken."

Open gesprek

"Laten we van ons hart geen moordkuil maken", zegt **Mette van Duijn**, de vliegende reporter die vandaag is uitgenodigd om mee te luisteren en kritische vragen te stellen. Dan zwaait de deur open en rijdt er een fatbike door de zaal. Of de jonge fatbiker wel eens wat naar zijn hoofd geslingerd krijgt? "Jazeker", zegt de jonge **Chadi Akdah**. "Maar ik begrijp niet

'Keuzes van een jongere zijn afhankelijk van sociale, culturele en financiële omstandigheden'

waarom." Van Duijn snapt wel dat een fatbike vrijheid betekent voor een jongere. "Tegelijkertijd wil ik ook veilig thuis komen, dus soms spreek ik iemand vriendelijk aan op onveilig fietsgedrag." Ook Akdah is aanwezig om kritisch mee te luisteren.

'Het is heel belangrijk om te weten wat er speelt in de leefwereld van jongeren. Daarom zit ik in allerlei Telegramgroepen'

Cherinne Beaat

Keynote

'Jongeren van nu groeien op in een polycrisis'

Nu onderwijs en jeugdzorg in een crisis verkeren, hebben opgroeiende jongeren het zwaar, constateert **STIJN SIECKELINCK, lector Youth Spot aan de Hogeschool van Amsterdam. Hoe cruciaal is jongerenwerk daarbij? **CHERINNE BEAART**, coördinator Jongerenwerk bij Dynamo, vertelt hoe zij social media inzet om in contact te blijven met jongeren.**

Ooit was Cherinne Beaat een vervelende jongere met een brommertje, in haar geboorteplaats Den Bosch. Nu is Beaat coördinator Dynamo Jongerenwerk Youthsides IJburg en staat ze op het podium naast lector Stijn Sieckelink. Deze expert maatschappelijke opvoedvraagstukken promoveerde op het gebied van jongeren en idealen. Sieckelink doet praktijkgericht onderzoek met de organisatie waar Cherinne werkzaam is. Zijn doel? De kwaliteit van het jongerenwerk verhogen.

Verandering van tijden

Welk verschil maakt het jongerenwerk? Volgens de lector is de tijd waarin we leven nogal bepalend. "We leven niet in tijden van verandering, maar in verandering van tijden. Er

zijn enorm veel verwachtingen en de aanwezigheid van digitale fora brengt spanningen met zich mee. Tegelijkertijd moeten jongeren hun eigen koers varen." Twee zaken die belangrijk zijn tijdens het opgroeien - onderwijs en zorg - verkeren in crisis. Volgens Sieckelink groeien jongeren op in een polycrisis. Veel opgaven zijn met elkaar verbonden: armoede, schulden, prestatiedruk, cyberpesten in de online leefwereld en mentaal welzijn. "Het is een complexe opgave waarin jongerenwerkers opereren. Wat staat ons te doen?"

Sieckelink laat zien hoeveel jeugd- en gezinsprofessionals er zijn in Nederland: 25.247, waarvan 12.854 jeugdzorgwerkers, 2.881 psychologen en ongeveer 2.000 jongerenwerkers. Binnen het jeugddomein is het jongerenwerk dus een kleine beroepsgroep. "Je hoort vaak pas over jongerenwerk als het gaat over incidenten. Maar buiten de spotlights vindt het echte werk plaats", licht hij toe.

Verschillende methodieken

Jongerenwerkers combineren verschillende methodieken met elkaar. Zo is er groepswork, individuele begeleiding, ambulante jongerenwerk, »

'Blijf niet in je eigen hokje zitten. Niet als leraar, en niet als beleidsmedewerker'

Stijn Sieckelinck

de inloop, informatie en advies, talentgericht werken en meidenwerk. Maar ook *peer-to-peer*, waarbij jongerenwerkers interacties faciliteren tussen jongeren die eigenschappen, ervaringen en vriendengroepen met elkaar delen. Een andere methodiek is *youth organizing*, waarbij jongerenwerkers jongeren stimuleren om zelfstandig initiatieven te nemen, deze vorm te geven, uit te voeren en te onderhouden. Hierbij gaat het erom dat jongeren de aanzet doen, regie hebben en verantwoordelijkheid dragen voor de praktische realisatie van hun initiatief.

Jongerenwerk biedt groeikansen voor persoonlijke ontwikkeling, het versterken van sociale netwerken en maatschappelijke participatie. Sieckelinck vertelt dat dat blijkt uit het proefschrift van Jolanda Sonneveld, onderzoeker bij lectoraat Youth Spot en docent bij de Master Social Work aan de Hogeschool van Amsterdam. In samenwerking met elf jongerenwerkaanbieders onderzocht zij hoe en in welke mate een multimethodische benadering van het jongerenwerk bijdraagt aan de ontwikkeling van jongeren die opgroeien in kwetsbare situaties. Haar onderzoek toont aan dat deelname aan professioneel jongerenwerk bijdraagt aan de persoonlijke ontwikkeling en maatschappelijke participatie van jongeren. Belangrijk daarbij zijn een veilige en ondersteunde omgeving, multimethodisch werken, voldoende tijd en een goed samenspel tussen professionals.

Aanwezig op social media

Volgens Beart is het heel belangrijk om te weten wat er speelt en om aanwezig te zijn in de leefwereld van jongeren. Daarom zit ze in allerlei Telegramgroepen. "Een meisje plaatst laatst een foto van een mes. Wat bleek? Er was een naaktfoto van haar gedeeld." Naar aanleiding van de foto voerde Beart een gesprek met haar. Was het plaatsen van zo'n foto de juiste manier om hierop te reageren? Beart laat zien hoe jongeren via social media contact met haar heb-

ben. Ze vertellen haar via de app dat ze een examen hebben gehaald of vragen tot hoe laat de inloop open is. Voor Beart is het een makkelijke manier om snel antwoord te geven op allerlei vragen en ze merkt dat jongeren het laagdrempelige contact fijn vinden.

Nog te weinig jongerenwerkers zijn online aanwezig, merkt Sieckelinck in zijn onderzoek. Maar er zijn wel steeds meer jongerenwerkers aanwezig op school. En die aanwezigheid is hard nodig. "We merken dat veel jongeren worstelen met zichzelf. Ze dreigen af te haken, uit te vallen en af te glijden. Vanuit de principes van sociale rechtvaardigheid verdient iedereen een gelijke kans. Het maakt niet uit waar je vandaan komt of waarin je gelooft. Jongerenwerkers zijn tegelijkertijd pragmatisch: wat hebben jongeren nodig? Jongerenwerkers kunnen snel schakelen, vaak sneller dan instituties. Online en offline. We moeten present zijn en dat vertalen in een sociaal-pedagogisch aanbod."

Jongerenwerk op school

Een voorbeeld. In Amsterdam IJburg zijn jongerenwerkers aanwezig op het Terra Nova Montessori Lyceum. Aan de docenten is duidelijk verteld dat jongerenwerkers er niet zijn om hun werk over te nemen. "Wij zijn hier om samen doelen te halen: dat leerlingen slagen onder goede leefomstandigheden." In de pauze organiseren de jongerenwerkers activiteiten, er is

een inloop, individuele begeleiding en ze geven voorlichtingslessen. Dit gebeurt in samenwerking met de directie, mentoren en docenten, zorgcoördinatoren en conciërges. Wat de toegevoegde waarde van jongerenwerk op school is? De jongerenwerkers komen op social media. Op Snapchat zien ze bijvoorbeeld hoe leerlingen de vakantie in Marokko hebben ervaren, kennis die docenten kan helpen om verbinding te maken met hun leerlingen. Volgens Sieckelinck zijn gelukkig steeds meer gemeenten in staat gebleken om jongerenwerk te verbinden met school en daarvan gezamenlijk te leren.

Pedagogische vuist

"Het beeld dat jongerenwerk alleen maar plaatsvindt in een buurthuis is een karikatuur", zegt Sieckelinck. "Natuurlijk zijn inlooptermijnen nog steeds belangrijk, maar jongerenwerk is veel meer geworden. Gaat het optimaal? Nee. Zien we wat er nodig is? Ik denk het wel. Blijf zien hoe verschillende problemen met elkaar verknoopt zijn en gooi daar weloverwogen voldoende pedagogische power tegenaan. Blijf niet in je eigen hokje zitten. Niet als leraar, en niet als beleidsmedewerker. Zoek de verbinding op. Durf over de schaduw van je eigen organisatie heen te stappen en maak samen die pedagogische vuist die nodig is om de polycrisis te lijf te gaan." «

'Je hebt doeners en denkers nodig'

Een op de zeven jongeren kampt met mentale gezondheidsproblemen. Niet altijd zijn de redenen medisch van aard, constateert **ASSIA NAIT KASSI**. Hoe werk je aan een sterkere mentale balans? "De randvoorwaarden waarmee jongeren hun veerkracht kunnen vertalen naar een succesvol en gelukkig bestaan ligt niet altijd in de domeinen waaraan zij iets kunnen doen." Dus zijn de volwassenen aan zet.

Een stukje hout en twaalf spijkers. De uitdaging is om elf spijkers te laten hangen aan een spijker. Visueel aantrekkelijk, en een uitdaging van jewelste. Zeker als de groep mensen die de spreekwoordelijke puzzel moet oplossen elkaar nauwelijks kennen.

Common ground

Wat heeft dit te maken met jongerenwerk? Onderzoeker en trainer Assia Nait Kassi van de MentalEdGroup

'Iedereen – jongerenwerker, bestuurder, beleidsmaker, wijkverpleegkundige, politicus, de medewerker van de woningcorporatie – zou bij zichzelf te rade moeten gaan wat hij of zij kan doen'

licht de oefening toe. "Het hout is onze common ground. De basis. Het bouwwerk van de spijkers staat symbool voor een oplossing. En dan is het interessant om te zien hoe mensen te werk gaan. Als je aan tafel een bestuurder, een jongerenwerker, een beleidsmaker en misschien ook wel een jongere hebt, dan moeten ze gaan communiceren. Je ziet het verschil tussen de denkers en de doeners. De doeners beginnen. De denkers roepen: "We hebben nog geen overleg gehad. We weten niet wat de hoofddoelen zijn." Het is interessant om te zien dat de jongeren en jongerenwerkers langer doorgaan, ook als er misschien geen oplossing is."

Andere determinanten

Een op de zeven jongeren kampt vandaag de dag met mentale gezondheidsproblemen. Social media, prestatiedruk en maatschappelijke onzekerheden hebben geleid tot een snelle daling van het aantal jongvolwassenen dat hun gezondheid als goed ervaart. Maar ligt dat wel aan de jongvolwassenen zelf, vraagt Nait Kassi zich af.

"Veel jongeren zitten niet lekker in hun vel omdat ze bijvoorbeeld nog thuis wonen. Hoe zorg je voor betaalbare woningen voor starters? En er zijn andere oorzaken. Denk aan het hebben van een stageplek, kunnen praten met je ouders of het hebben van een eigen kamer. Er is niet altijd sprake van een depressie of andere psychische problematiek waardoor een jongere zich niet goed voelt. En wat je ook merkt, is dat jongeren – zeker in de groep met een migratieachtergrond – zich vaak niet goed begrepen voelen in de zorg. Ze constateert dat jongeren in het dagelijks leven vooral instructies krijgen. 'Doe normaal.' 'Zoek een kamer.' 'Doe een opleiding.' "Maar waar het om gaat is dat jongeren balans nodig hebben."

Stappen zetten in preventieve fase

Hoe komen we tot die balans? Nait Kassi denkt dat vooral in de preventieve fase stappen moeten worden gezet. "Als een kind zonder boterham op school komt of steevast het huiswerk niet heeft gedaan, dan moet de school daar iets mee doen. »

Dan kan het niet zo zijn dat de school binnen haar eigen domein blijft opereren; die moet er andere partijen bij halen.”

Iedereen heeft zijn steentje bij te dragen aan het welzijn van jongeren, vindt Nait Kassi. “Het is niet eenduidig welk kind welk probleem heeft. De een lijdt onder gebrek aan zelfvertrouwen doordat hij te veel druk ervaart vanuit social media. De ander heeft een neurodivergente variant, zoals ADHD of autisme. Een derde groeit op in enorme armoede. Ik denk dat we institutioneel moeten kijken hoe we samen die kinderen een plek in de maatschappij gunnen. Door passend onderwijs. Door het gezin wel een huis met een kamer extra te geven. Uit onderzoek van de TU Delft blijkt bijvoorbeeld dat te krappe woningen kunnen leiden tot groei-beperkingen bij kinderen omdat er letterlijk geen ruimte om te kruipen en ontwikkelen is. Dat kunnen we niet negeren.”

Veerkracht

“Veel mensen hebben het vertrouwen dat het op termijn wel goedkomt”, vervolgt Nait Kassi. “Ja, kinderen zijn veerkrachtig. Ze staan elke ochtend op. Ze doen hun ding. Zijn bezig met studie. En krijgen enorm veel informatie via hun telefoon. Maar de randvoorwaarden waarmee ze hun veerkracht kunnen vertalen naar een succesvol en gelukkig bestaan, liggen niet altijd in de domeinen waaraan zij

iets kunnen doen. En dan heb ik het nog niet eens over culturele beperkingen en intergenerationele trauma’s.”

En dus zijn de volwassenen aan zet. Iedereen – jongerenwerker, bestuurder, beleidsmaker, politicus, wijkverpleegkundige, de medewerker van de woningcorporatie – zou bij zichzelf te rade moeten gaan wat hij of zij kan doen, stelt Nait Kassi. Daar heb je doeners en denkers voor nodig. In een ideale wereld in eendrachtige samenwerking.

Hulpvraag doorzetten

Veel jongeren roepen om hulp terwijl ze niet hardop om hulp roepen, stelt Nait Kassi. “Je kan als jongerenwerker denken: we hebben zo’n jongere in het jeugdthunk. Dan ben je reactief bezig. Het gaat erom dat je de signalen oppikt. Dat je de capaciteiten hebt om de hulpvraag door te zetten. Dat is de uitdaging waar jongerenwerkers voor staan. En dan mag je verwachten dat bestuurders hen daarin faciliteren.” «

‘Jongeren krijgen in het dagelijks leven vooral instructies. “Doe normaal.” “Zoek een kamer.” “Doe een opleiding.” Maar waar het om gaat is dat jongeren balans nodig hebben’

AI VERKENNEN

Van ethische dilemma's tot creatieve oplossingen

Kunstmatige intelligentie (AI) heeft zich razendsnel ontwikkeld tot een onderdeel van ons dagelijks leven. De impact van AI op onderwijs, zorg en jongerenwerk is enorm en roept vragen op over verantwoord gebruik van deze technologie. Mediatechnoloog **WOUTER VAN DER HORST verkent AI in de context van het jongerenwerk.**

“Wie experimenteert er al met AI?”, is de eerste vraag van Wouter van der Horst aan de zaal. Een aantal mensen gebruikt AI al in zijn of haar privéleven, nog weinigen doen dat in hun werk. Van der Horst, auteur van het boek *AI in het Onderwijs*, verkent de toepassingen en implicaties van kunstmatige intelligentie. Vandaag start hij bij het begin: waar komt AI vandaan? »

“Ondanks dat AI de afgelopen twee jaar een enorme vlucht heeft genomen, begon zeventig jaar geleden al de eerste aanloop naar AI”, vertelt hij. “De wiskundige Alan Turing vroeg zich toen af of een machine ooit zo slim zou kunnen zijn dat je teksten van een machine niet meer zou kunnen onderscheiden van die van een mens. Met de komst van de tool ChatGPT is dat gelukt.”

Van der Horst laat zien hoe de eerste auto eruit zag: als een koets. “Vanuit dit perspectief beoordelen wij kunstmatige intelligentie: met onze huidige blik is het moeilijk om AI te waarderen. Dat komt omdat we nog geen idee hebben waar AI allemaal toe in staat is. We kunnen AI alleen beoordelen vanuit datgene wat we weten.” Nieuwe technologie wordt in het begin altijd gehypet. Het heeft tijd nodig voordat duidelijk is wat de toegevoegde waarde precies is, en dus ook wat voor meerwaarde het heeft voor het onderwijs of het jongerenwerk.”

Van der Horst stelt ter plekke een vraag aan ChatGPT: “Kun je in maximaal 50 woorden uitleggen wat generatieve AI is?” Het antwoord luidt als volgt: “Generatieve AI is kunstmatige intelligentie die nieuwe inhoud kan creëren, zoals teksten, beelden, muziek of video’s, door te leren van bestaande data. Het gebruikt *machine learning*-modellen, zoals neurale netwerken, om patronen te herkennen en vervolgens nieuwe, originele resul-

‘Je kunt AI bijvoorbeeld gebruiken om een dagprogramma samen te stellen voor een bepaalde doelgroep’

taten te genereren op basis daarvan.” Hij vraagt door: “En kun je uitleggen wat een prompt is?” Volgens ChatGPT is een prompt een ingevoerde tekst of instructie die aan een AI-model, zoals ChatGPT, wordt gegeven om reactie of output te genereren. Het dient als

startpunt voor AI om relevante antwoorden, tekst of creatieve inhoud te produceren op basis van de gegeven input.

Hoe AI werkt

Om mensen te laten ervaren hoe AI precies werkt, doet Van der Horst een proef. “Wat is mijn gewicht?” Iedereen mag op een blaadje schrijven hoeveel ze denken dat Van der Horst weegt. Alle schattingen gedeeld door het aantal deelnemers levert het gewicht van 85 kilo op. Dat benadert zijn werkelijke gewicht aardig. Individuele schattingen zitten er soms 10 kilo naast; samen weet je meer dan in je eentje. Dit noemen we *wisdom of the crowd*. Taalmodellen van AI doen hetzelfde. Op basis van collectieve data doen ze voorspellingen. De woordsuggesties die je tijdens het typen in je app te zien krijgt, zijn gebaseerd op ditzelfde principe. En ook ChatGPT gebruikt deze technologie: op basis van onvoorstelbaar veel data doet ChatGPT een voorspelling. “Dat deze technologie zo krachtig en snel is, komt omdat het gebruik maakt van ontzettend veel data en deze met elkaar verbindt op een manier zoals onze hersenen dat ook doen”, legt Van der Horst uit.

Ethische dilemma’s

Wie AI gebruikt, krijgt ook te maken met ethische dilemma’s. Zo is er sprake van vooringenomenheid. Van der Horst vroeg eens om een afbeelding van een directeur. Hij kreeg een witte

man van middelbare leeftijd te zien, terwijl hij daar niet expliciet om vroeg. “Ook bestaat er kans op desinformatie. En bij wie hoort het intellectuele eigendom? Verder is er nog de impact op het klimaat: AI vreet energie en er zijn vele datacentra nodig om alle data op te slaan. Kortom: als je AI wilt inzetten in je werk, moet je je hiervan bewust zijn en nadenken over beleid en regelgeving.”

AI-buddy

De jongeren in de zaal gebruiken AI al volop voor hun studie. Sommigen praten in Snapchat met hun AI-buddy. AI wordt dus ook gebruikt om relaties mee aan te knopen. Wat betekent dat gegeven voor het werk van jongerenwerkers? Hoe kan ChatGPT helpen bij het ondersteunen van jongeren? De zaal krijgt de opdracht om te brainstormen over creatieve toepassingen. Er komen allerlei ideeën naar voren. Misschien hoeven we als jongerenwerkers niet 24/7 bereikbaar te zijn, maar kunnen we het na 21.00 uur overlaten aan systemen. En je kunt AI gebruiken om een dagprogramma samen te stellen voor een bepaalde doelgroep, met als prompt: maak een activiteitenlijst. Waar sommige deelnemers bij de start van de workshop nog geen idee hadden wat ze met AI moesten, is het gebruik ervan nu geen ver-van-hun-bed-show meer. «

'De pedagogische wijk betekent dat je als jongerenwerker deel uitmaakt van een dorp dat helpt om deze jongeren te laten opgroeien'

Ahmed Marcouch, burgemeester van Arnhem:

'Ik zie de jongerenwerker als een derde ouder'

In Arnhem bemoeit burgemeester Ahmed Marcouch zich actief met het jongerenwerk. Dat deed hij eerder ook al als stadsdeelvoorzitter van Amsterdam-Slotervaart. Hij pleit voor een positieve, vormende benadering van het jongerenwerk. "Ik vind dat jongerenwerkers mogen en moeten moraliseren."

Het is 2004. Het jaar van de moord op Theo van Gogh. In de politiek wordt gesproken over radicalisering en extremisme bij jongeren, en over het voorkomen daarvan. Ook gaat het over de hoge criminaliteitscijfers onder jongeren. Het blijkt dat cel- of werkstraffen geen invloed hebben op de recidivecijfers. Jongerenwerk helpt om wijk en gezin rust te bieden, maar slaagt er niet in om te voorkomen dat jongeren in het criminele circuit belanden.

Lastige jongens

Tegen die achtergrond start Ahmed Marcouch in 2006 als stadsdeelvoorzitter in Amsterdam-Slotervaart. Daarvoor werkte hij bij de politie en was hij docent maatschappijleer op een ROC. "Het doel van het jongerenwerk was om lastige jongens van straat te halen en te houden", vertelt hij. Als stadsdeelvoorzitter stelt hij zichzelf de vraag of hij zelf wilde dat zijn dochter of zoon in zo'n pand zou rondhangen. "Het antwoord daarop was heel duidelijk 'nee'. Dan moet je dat ook niet voor andere kinderen willen." »

Ook nu, als burgemeester van Arnhem, hoort Marcouch bestuurders en beleidsmakers de term jongerenwerk en begrippen als criminaliteit, overlast en onveiligheid in dezelfde zin gebruiken. Verontwaardigd: "Jongerenwerk moet geen activiteit zijn die jongeren wegstopt; het gaat erom dat jongeren leren opkomen voor zichzelf en hun milieu ontstijgen."

Sociale onrechtvaardigheid

Marcouch pleit voor 'vormend' jongerenwerk. Want, vertelt hij, in essentie gaat het bij het jongerenwerk om sociale onrechtvaardigheid. Het jongerenwerk is er voor iedereen, maar niet iedereen heeft het nodig. Veel kinderen kunnen terecht op een sport- en/of cultuurclub. En ze kunnen thuis chillen. Hebben thuis gesprekken met hun ouders. "Maar we hebben het - als het gaat om jongerenwerk - meestal over kinderen die opgroeien in een gezin waar het niet veilig is, waar de omgeving onveilig is. Waar huisvesting slecht is. Waar ouders fulltime werken, maar onvoldoende verdienen om het gezin overeind te houden. Waar voortdurend stress is." Aan die sociale onrechtvaardigheid kunnen jongeren zelf niets doen, stelt Marcouch. "Dat is een gevolg van politieke keuzes. Maar wat het jongerenwerk daarin kan betekenen, is jongeren helpen die onrechtvaardigheid te ontstijgen. Door strijdbaar te zijn."

'Met jongerenwerk kun je jongeren helpen sociale onrechtvaardigheid te ontstijgen'

Vormende vaardigheden

Als je jongeren vraagt om zich maatschappelijk betrokken op te stellen, dan moeten die jongeren weten hoe het systeem in elkaar zit. Dan moeten ze weten aan welke knoppen ze kunnen draaien, vindt Marcouch. "Daarom pleit ik ervoor dat we in het jongerenwerk die *skills* overdragen. Vormende vaardigheden, maar ook democratische vaardigheden, zodat de jongeren de driften en energie die ze hebben, kunnen omvormen naar het inrichten van hun eigen leven en opkomen voor zichzelf. Tegelijkertijd vind ik het belangrijk om voortdurend die sociale onrechtvaardigheid te blijven benoemen."

Pedagogische wijk

In Arnhem werkt Marcouch met jongerenorganisaties aan de 'pedagogische wijk', waarin de jongerenwerker een bondgenoot is van een ouder. Marcouch: "Het kan niet zo zijn dat een jongere alleen Lionel of Appie is en dat je niet weet wie zijn moeder of vader is. Of dat je niet weet wie zijn leerkracht is. Want als je dat niet weet, kun je die jongere niet vooruit helpen. Dan faciliteer je alleen dat die jongere even niets hoeft. Terwijl ik vind dat jongerenwerkers mogen en

moeten moraliseren. Natuurlijk moet er maatwerk zijn om de jongere stap voor stap omhoog te helpen. Maar daar heb je de connectie met ouders, school en eventueel de wijkagent bij nodig, in alle transparantie. In de pedagogische wijk heb je overal opvoeding; ook op straat, op het sportveld en in de verlengde schooldag. Mede-opvoeders komen bij elkaar over de vloer. Zo werk je samen aan die missie."

Rolmodel en derde ouder

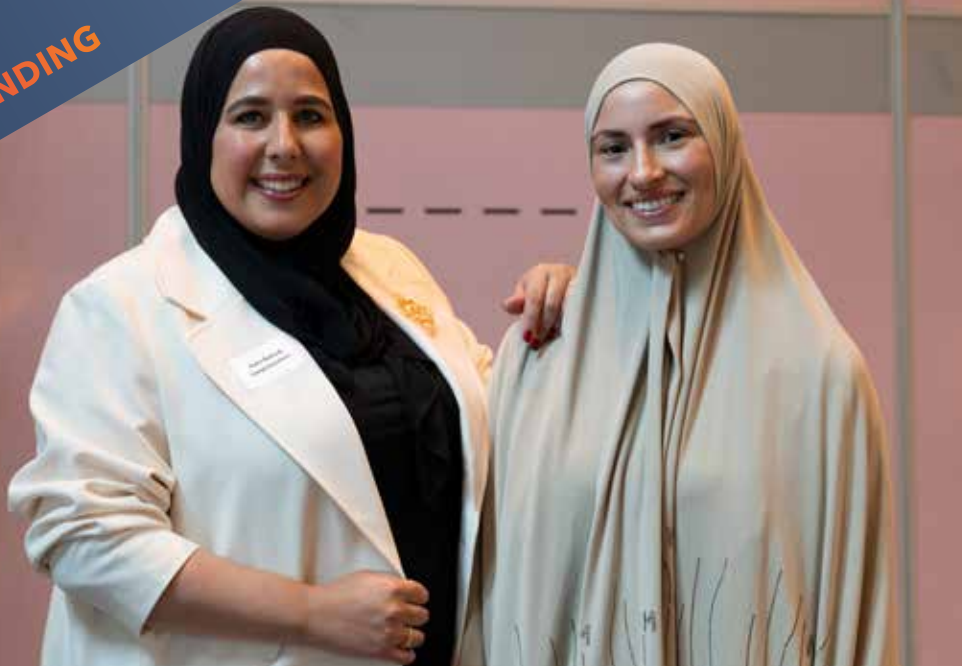
De jongerenwerker heeft een verantwoordelijke baan, benadrukt Marcouch. "Je bent als jongerenwerker een rolmodel. Je moet inspireren. De pedagogische wijk betekent dat je als jongerenwerker deel uitmaakt van een dorp dat helpt om die jongeren te laten opgroeien. Ik zie de jongerenwerker als een soort derde ouder. In hetzelfde rijtje als ouders, andere jongeren, sportverenigingen en culturele clubs. Natuurlijk gebruik ik als burgemeester de jongerenwerker ook weleens als het spannend wordt, maar niet primair. Daar zijn jongerenwerkers niet voor." Hij verwacht van jongerenorganisaties dat ze bewezen methodes gebruiken. Wat echt niet meer kan is een jeugdthunk opengooien en een fles cola op tafel zetten, vindt de burgemeester. Wat je als jongerenwerker ook niet moet doen is jongeren bevestigen in een negatieve attitude en tevreden zijn dat je de jongeren bij elkaar hebt gebracht. "Daarmee doe je jongeren geen recht."

Helpen dromen

Elke jongere is gebaat bij goede mensen om zich heen, vertelt Marcouch. "Bij mij waren het oudere vrienden van mijn broer. Door hen kwam ik in een netwerk terecht dat mij hielp om ergens van te dromen." Voor de jongerenwerker ziet Marcouch een rol bij de vorming en ontwikkeling van vaardigheden bij jongeren. "Juist in achtergestelde wijken zie ik een belangrijke rol om die omgeving met jongeren te organiseren. Dat kan je een netwerk noemen of een kruiwagen. Soms is het werk, soms een opleiding. Of mentale bijstand. Jongeren doen er in het algemeen lang over om te definiëren wie zij zijn. Als het jongerenwerk ze leert om zichzelf als persoon te zien met allerlei verschillende identiteiten, dan is dat al een dikke plus."

Brug

Vraag is natuurlijk wel hoe de overheid dat jongerenwerk dan een plek geeft. Marcouch denkt daarbij aan een systeem zoals in het onderwijs, waarbij de jongerenwerkorganisatie ruimte krijgt om professionaliteit zelf in te vullen. "We weten waar we naartoe willen: dat elke jongere een zelfstandige, zelfverzekerde persoon is die zijn positie pakt in het leven. De jongerenwerker helpt daarbij en is een brug naar de wereld die anders ontoegankelijk blijft: naar werkgever, opleiding en door het bijbrengen van vaardigheden." «

Creëer een onlinestrategie die jongeren raakt en vooruithelpt

In de snel veranderende online-wereld is het voor jongerenwerkers cruciaal om een sterk en herkenbaar merk te ontwikkelen, dat jongeren aanspreekt. Online strategie **FAIZA BELHADJ** (links op de foto) en influencer **HANANE FAOUZI-CHAKIR** laten zien hoe je een toekomstbestendige onlinestrategie ontwikkelt met échte impact.

“Alles begint met inzicht in je doelgroep. Hoe beter je deze begrijpt, hoe makkelijker en leuker je werk wordt”, zegt Faiza Belhadj, expert onlinemarketing. Met haar onderneming helpt Belhadj organisaties met hun marketing en om effectiever te werken. Als moeder van drie tieners begrijpt ze de snelle veranderingen in de wereld en het belang van bijblijven met de nieuwste trends. Influencer Hanane Faouzi-Chakir heeft meer dan

56 duizend volgers op het Instagram-account over haar gezin: de familie Chakir. Samen nemen ze jongerenwerkers en beleidsmakers mee in de wereld van branding en social media-marketing.

Ze beginnen met een verrassende reclamecampagne. Een bekend shampoomerk zette vrouwelijke modellen met een hoofddoek in om hun shampoo te promoten. Je zag geen haar en toch bereikte deze campagne veel mensen. Wat Belhadj en Faouzi-Chakir maar willen zeggen: durf groot en *out of the box* te denken.

Instagram: before & after

Ook met kleine aanpassingen kun je een social media-profiel krachtiger maken. Op Instagram laat Faouzi-Chakir een bio zien die beter kan. Alle namen van de jongerenwerkers staan onder elkaar. “Deze opsomming zegt niet veel. Het werkt beter om highlights te maken, waarin de jongerenwerkers persoonlijke dingen delen. Ik houd van voetbal, van sushi en liever bellen dan appen. Een foto geeft de jongerenwerker een gezicht.” Ook zien we een Instagrampost over een vernielde tafel: “Wij hebben een sterk vermoeden wie de daders zijn en gaan hier een passend gevolg aan geven.” Niet slim, volgens Belhadj. “Dit lijkt op de toon van de politie. Vertrouwen winnen is belangrijk, en dat bereik je niet op deze manier.” Ze stelt een alternatief voor: “Wat zonde, onze tafel is vannacht vernield! Wie komt ons helpen met opknappen?”

Heb jij meer info over dit incident? Laat het ons weten.” Alles draait om het vinden van de juiste *tone of voice* als je jongeren wilt aantrekken.

Verschillende doelgroepen

Een ander voorbeeld komt voorbij: het Instagramaccount van een platform voor meiden. Op de ene foto zijn meisjes met kleurplaten te zien, op de volgende worden meiden uitgenodigd voor een feest op het Amsterdam Dance Event. “De doelgroep, meiden van 6 tot en met 27 jaar, is veel te ruim. Twintigers vinden de posts van zesjarigen kinderachtig en jonge kinderen schrikken misschien van uitgaansbeelden.” De social media-specialisten raden aan om in zo’n geval twee aparte accounts te maken. De deelnemers gaan aan de slag met een opdracht: schrijf drie dingen op waar jouw organisatie om bekend staat. Wat zeggen mensen over jouw organisatie als zij de naam horen? Daarna mogen ze aan hun buurman het social media-account laten zien van hun organisatie. Wat voor indruk geeft het? En komen die kenmerken met elkaar overeen? Belhadj raadt aan om de kernwaarden helder te krijgen, en daar vervolgens alle activiteiten aan te toetsen. Faouzi-Chakir heeft nog een paar tips om jongeren aan te trekken. “Werk samen met influencers die uit jouw wijk komen. Normaal gesproken zijn zij niet goedkoop om in te huren, maar vaak willen ze wel iets terugdoen voor de buurt waarin ze opgroeiden. »

Voor jongeren kan hun verhaal inspirerend zijn." Belhadj heeft nog een leuk idee. "Laat eens een loempia- of stroopwafelverkoper zijn verhaal doen. Ik ken mensen die daar heel goed in zijn en bakken met geld verdienen. Je hoeft niet altijd de universiteit te doen om veel geld te verdienen. Ook zo'n verhaal kan jongeren inspireren."

Onlinestrategie

"Soms lijkt het alsof jongerenwerkers met hun social mediaberichten rapporteren aan de gemeente. Droog laten ze zien wat voor activiteiten ze gedaan hebben. Richt je liever op het aantrekken van jongeren en spreek hun taal", zegt Belhadj. Volgens haar wordt er nog te weinig nagedacht over een strategische inzet van social media. Ze raadt aan om met een contentkalender te werken, zodat je structuur kunt aanbrengen. "Laat

bijvoorbeeld elke maandag een inspirerend beroep zien en geef op woensdag een kijkje in de keuken. Tot slot: plaats geen saaie foto's van grasveldjes. Bedenk dat je met elke post de aandacht van scrollende jongeren moet trekken. Een bericht moet eruit springen qua beeld, maar ook qua tekst." Zo'n onlinestrategie vergt wat tijd aan het begin. "Daarna wordt het veel makkelijker en leuk!", belooft Faouzi-Chakir. "Hoe gaaf als je als jongerenwerker een community kunt bouwen, waar jongeren bij willen horen. Zelfs na 21.00 uur kunnen ze nog zien waarvoor ze bij jou terecht kunnen." «

'Bedenk dat je met elke post de aandacht van scrollende jongeren moet trekken'

Van no-go area tot vruchtbare bodem

In de Arnhemse wijk Presikhaaf werkt de jongerenorganisatie vooral met medewerkers die zelf in de wijk zijn opgegroeid. Presikhaaf University daagt de jongeren uit. Dat past wonderwel bij de nieuwe ambitie van de gemeente voor het jongerenwerk. "Wij willen dat jongeren zoveel mogelijk tijd doorbrengen in een positieve omgeving. Maar dat vraagt ook iets van het opdrachtgeverschap."

Acht jaar geleden stond de wijk Presikhaaf in Arnhem er niet goed op: berichten over radicaliserende jongeren en onveiligheid. Kortom, wat men een 'achterstandsbuurt' noemt. Nabil El Malki is er opgegroeid. Hij vertelt dat het jongerenwerk in Presikhaaf was zoals sommigen er nu ook nog over praten. "Je komt binnen bij het buurthuis. Een paar kratten bier, of flessen cola. Je gaat chillen. »

Het effect: ik voelde me niet echt uitgedaagd. Het beeld van het jongerenwerk was dat van consumeren, niet van produceren." Toen al vroeg hij zich af of het niet anders kon. Nu is El Malki oprichter en mededirecteur van jongerenorganisatie Presikhaaf University.

Ideale wereld

In diezelfde tijd vragen ze zich bij de gemeente Arnhem af hoe je jongeren perspectief biedt, vertelt **Kees Loef** van de gemeente Arnhem. "In Arnhem heb je vijf grote wijken die er niet goed voorstonden. Wij wilden dat

jongeren zoveel mogelijk tijd doorbrachten in een positieve omgeving." Hoe zo'n omgeving er dan uit zou moeten zien? Volgens Loef stoppen basisscholen om 14.00 uur met onderwijs. Daarna zou er ruimte moeten zijn voor sport, ontspanning, bijles. Misschien vrijwilligerswerk. Loef: "In een nog idealere wereld stopt dat programma om 18.00 uur en is er daarna een gezamenlijke maaltijd. Dan zijn de kinderen om 19.00 uur thuis en kunnen ze om 19.30 uur naar bed. Daarbij is het jongerenwerk onmisbaar."

'Goed jongerenwerk is onmogelijk zonder goed opdrachtgeverschap'

Vijf voorwaarden

Jongerenwerk was er wel in Arnhem, maar het was te weinig zichtbaar, zegt Loef. En zeker niet volgens het model dat Arnhem voorstond. Loef: "De lat omhoog brengen was best gemakkelijker. Maar wij - de gemeente - moesten wel bedenken wat goed jongerenwerk was." De gemeente formuleerde vijf concrete voorwaarden waaraan het jongerenwerk moest voldoen en waar ze jongerenorganisaties op zou toetsen:

- 1 Werk met een concreet en meetbaar doel. Wat wil je met de groep bereiken, en wat met het kind?
- 2 Hoe ga je het doel bereiken? Welke (bewezen effectieve) interventies zet je in?
- 3 De organisatie moet monitoring en onderzoek toelaten. Loef: "We willen al onze trajecten laten begeleiden door een onderzoeker die meehelpt, meedenkt en werkt aan verbetering."
- 4 Jongerenwerkers moeten actief zijn op alle relevante terreinen, dus ook online, thuis en op school. En ze moeten weten wat er op straat speelt.
- 5 Jongerenwerkers werken samen in de wijk met alle relevante organisaties. Ook met politie. En ze delen informatie als dat nodig is, ook met straatcoaches.

Daarnaast, zegt Loef, is goed jongerenwerk onmogelijk zonder goed opdrachtgeverschap. "We moeten als gemeente ook naar onszelf kijken. Is

de opdracht helder omschreven? Is de financiering reëel? Zijn de bestuurders betrokken?"

Tekort aan hulpbronnen

Presikhaaf University kwam op het juiste moment, constateert Loef. De Presikhaaf University begon met twee initiatiefnemers Nabil El Malki en Melvin Kolf, die allebei uit de wijk komen. El Malki vertelt over Presikhaaf: "Het is een wijk met een tekort aan hulpbronnen. Veel kinderen missen een basis bij het opgroeien. We zien sommige jongeren daardoor makkelijker afglijden dan jongeren in andere wijken, terwijl hun potentie niet minder is. Vandaar ook de naam Presikhaaf University. Presikhaaf staat voor negatieve wijk. University staat voor kansen. Veel jongeren willen kansen pakken."

Veilige plek

Presikhaaf University startte met huiswerkbegeleiding. Inmiddels zijn er programma's op het gebied van onderwijs, veiligheid, sport, schulden en armoede en werk. Ook is er een leiderschapsprogramma. El Malki: "We willen een veilige plek zijn, kinderen normen en waarden aanleren, gezond eten aanbieden en contact hebben met ouders. We investeren om kinderen stappen te laten zetten in hun ontwikkeling." De 70 tot 100 vrijwilligers die bij het project betrokken zijn, zijn tussen de 16 en 27 jaar oud en fungeren als positieve rolmodellen voor anderen. »

Loef: "De medewerkers en vrijwilligers van Presikhaaf komen uit de wijk. En ze werken alleen met jongens en meiden uit de wijk. Het zijn mensen die elkaar kennen en begrijpen."
El Malki: "De organisatie is heel plat en daardoor sneller en krachtiger."

Niet consumeren, maar produceren

De werkwijze van Presikhaaf kun je samenvatten als: niet consumeren, maar produceren. Waar volgens El Malki veel jongerenprojecten zich richten op consumeren - een jongerencentrum met pooltafel en PlayStation - richt Presikhaaf zich op produceren. "Wij hebben dat allemaal niet, maar we gaan aan de slag. Wil een jongere iets? Organiseer het maar. Maak een plan, een overzicht van de kosten en leg het ons voor. Je bent eigenaar van wat je bedenkt."

Als een jongere opgroeit in drie domeinen - de omgeving, school en thuis - richt klassiek jongerenwerk zich vaak op de omgeving, stelt El Malki vast. "Wij vinden dat bij elk project minstens twee van de drie domeinen betrokken moeten zijn. Dus als we huiswerkbegeleiding doen, dan is de school daarbij betrokken. Anders is het waardeloos wat we doen."

Unieke informatiepositie

Dat vraagt samenwerking. Met ouders, met scholen. En soms met andere organisaties, zoals de politie. El Malki: "Soms werken we samen met de politie om het maximale uit jongeren te halen en hen te behoeden voor afglijden."

De gemeente verwacht dat ook, zegt Loef. "Het jongerenwerk heeft een unieke informatiepositie."

Presikhaaf is op weg om een pedagogische wijk te worden, waarbij het de vraag is wie wat kan bijdragen. El Malki: "Iedereen neemt verantwoordelijkheid. Het gaat erom dat kinderen direct geholpen worden: kinderen op de basisschool met probleemgedrag of met problemen thuis. Dat gebeurt dan in contact met schooldirecteuren. Of met de wijkagent."

Loef: "Dat ontwikkelt zich door. Jongerenwerkers gaan nu in de klas aan de slag. Zo maken ze leerkrachten iets meer *streetwise*. Daar verwachten we veel van." «

'Presikhaaf is op weg om een pedagogische wijk te worden, waarbij het de vraag is wie wat kan bijdragen'

Sofyan Mbarki, wethouder Jongerenwerk in Amsterdam:

'Jongerenwerkers staan in de frontlinie'

Het jongerenwerk in de gemeente Amsterdam moet anders, vindt wethouder **Sofyan Mbarki** die onder andere verantwoordelijk is voor het jongerenwerk in de stad. Hij pleit voor minder versnippering, minder ruimte voor de markt en rust bij organisaties door langere subsidies. Mbarki: "Daar hoort wel een professionaliteits-slag bij." Een betoog in vijf quotes.

Unieke rol

"De afgelopen jaren wordt de jongerenwerker niet meer genoemd in hetzelfde rijtje als de leraar of de wijkagent. Wanneer je opgroeit in een wijk zijn dat soort personen stabiele factoren die je nodig hebt. Dat was voor mij als wethouder de aanleiding om deze portefeuille te willen. De portefeuille Jongerenwerk bestond niet; alleen de portefeuille Jeugd. We hebben het gescheiden, en met een reden. We hebben te maken met een heel speciale beroepsgroep.

Jongerenwerkers zijn de enigen in het sociaal domein die zich tot groepen verhouden. Veel hulpverleners houden zich bezig met het individu, terwijl de jongerenwerker een dubbelrol heeft. Die werkt met een groep - maakt verbinding in de buurt - én kan binnen dat groepswork ook een individueel gesprek voeren of iemand doorverwijzen. Dat is een unieke rol."»

'In een stad als Amsterdam vinden we dat er een keurmerk voor de functie van jongerenwerker moet komen'

Professionaliteitslag

“Veel jongeren hebben hulp nodig, maar we kunnen ze niet helpen door de gigantische wachtlijsten. Die jongeren groeien op, maar niemand ziet hen, terwijl ze wel gezien willen worden. Jongerenwerkers staan in de frontlinie. Zij kunnen problemen klein houden, iemand echt zien. Er is een gelaagdheid in dit werk die eigenlijk alleen de jongerenwerker goed kan uitleggen. Maar het vraagt wel om een professionaliteitslag. Op enig moment zag je dat iedereen zich jongerenwerker noemde. Maar het feit dat je met jongeren werkt, maakt je nog geen jongerenwerker. Het is onze verantwoordelijkheid als gemeente om ervoor te zorgen dat jongerenwerkers hun werk goed kunnen doen.”

Rust in de tent

“We willen de eenvoud terugbrengen. Dat betekent dat we het jongerenwerk als vak willen erkennen. Het is een publieke voorziening, en de afgelopen jaren werd het te veel beschouwd als een markt. We bouwen nu aan allianties en willen graag dat partijen een subsidierelatie aangaan van zes jaar. Gewoon rust in de tent, zodat organisaties niet elke keer hoeven te concurreren met een andere partij die zijn oog heeft laten vallen op hun wijk. Zes jaar kunnen bouwen is belangrijk.”

Daarbij hoort het opdoen van vak-kennis en elkaar uitdagen. Dat doen we met de Amsterdamse Jongerenwerk Academie, waar we kijken wat ook op lange termijn nodig is om goed te kunnen functioneren. Want ook een vak als jongerenwerk ontwikkelt zich.”

Online en offline

“Jongerenwerk is per definitie online. We kunnen lang praten over het verschil tussen online en offline, maar jongeren zien dat verschil niet. Bij hen loopt online en offline in elkaar over. Als wij gaan zeggen ‘we hebben een online jongerenwerker’, dan was dat dertig jaar geleden misschien leuk, maar nu moet iedereen zich online bewegen. Het zijn ontwikkelingen waaraan we niet ontkomen.”

De samenleving wordt grimmiger en jongeren laten hun mening duidelijk horen. Daar heb je je als jongerenwerker toe te verhouden. Hoe voer je zo’n gesprek? Wat is daarvoor nodig? Dat zijn zaken die we in de Amsterdamse Jongerenwerk Academie aan bod willen laten komen.

Als we ervoor zorgen dat we meer aan de voorkant - preventief - kunnen doen, mensen zien, op tijd doorverwijzen en problemen klein houden, soms de verbinding zoeken met een leerkracht, kunnen we op lange termijn echt het verschil maken. Dan neemt de druk op de jeugdzorg hopelijk af.”

Over zes jaar...

“In 2030 is de jongerenwerker ontspannen, voelt deze zich gezien en erkend. In een stad als Amsterdam vinden we daarom dat er een keurmerk moet komen, zodat niet iedereen zich jongerenwerker kan noemen. Het is een publieke voorziening, zoals het onderwijs. Dat geeft rust. Het mag ook geld kosten. In een beschaafde samenleving mogen jongeren opgroeien in een wijk waar ze ervan uit mogen gaan dat er een goede jongerenwerker is. En de jongerenwerker van 2030 weet ons - bestuurders - te vertellen wat er nodig is. Daar hoeven we als

‘Het is onze verantwoordelijkheid als gemeente om ervoor te zorgen dat de jongerenwerker zijn of haar werk goed kan doen’

gemeente dan niet over na te denken, omdat we weten dat die thema’s voor ons belangrijk zijn om op te focussen. Die rol moeten we bij professionals laten.” «

‘Laat je bestaansrecht niet afhangen van subsidies’

Hoe verbind je lokale jongereninitiatieven met het bedrijfsleven?

BEN AHMED BEN YERROU vertelt waarom de aanpak van de Patta Academy werkt. “We zien bedrijven niet alleen als financiële support, maar betrekken hen als volwaardige partners in maatschappelijke projecten.”

“Ondernemend gedrag stimuleren zou de kern van het jongerenwerk moeten zijn”, zegt Ben Ahmed Ben Yerrou. In zijn jonge jaren was hij actief in het jongerenwerk in Amsterdam, voornamelijk in Amsterdam Oost, waar hij zijn eigen stichting oprichtte. Inmiddels worden de expertise en creativiteit van deze jeugdexpert zowel op lokaal als internationaal niveau ingezet. Zijn visie? Maatschappelijke

organisaties moeten onafhankelijk(er) kunnen opereren. “Laat je bestaansrecht niet afhangen van subsidies.” Sinds drie jaar ondersteunt hij de Patta Academy. “Jaarlijks selecteren we 27 jongeren tussen de 18 en 25 jaar die onze begeleiding het hardst nodig hebben om hun droom te realiseren.” Inmiddels is de vierde lichting bezig met het curriculum. Eerst werken de jongeren aan persoonlijk leiderschap: het vermogen om verantwoordelijkheid te nemen voor hun eigen keuzes, acties en ontwikkeling, waarbij ze doelen en een richting bepalen. Daarna komen de vaardigheden aan bod. Vervolgens krijgen ze toegang tot het netwerk van de Patta Academy, dat hen kan ondersteunen in hun professionele of persoonlijke groei. “Vraag nooit om geld. Maar om het juiste netwerk dat je verder kan helpen.”

Community bij elkaar brengen

Na het afstuderen is het niet klaar. Dan worden de oud-studenten lid van de community met mensen die elkaar ondersteunen in hun verdere carrière. Jaarlijks organiseert de Patta Academy activiteiten om de community bij elkaar te brengen. “Op het moment dat je ergens tijd in investeert, ontstaan er waardevolle contacten. Zorg ervoor dat je die in leven houdt door ‘nazorg’ te regelen. De eerste lichting studenten kun je inzetten om een nieuwe groep te werven. Alles wat ze hebben geleerd, kunnen ze doorgeven aan de volgende groep

studenten. Maak van deelnemers vrijwilligers en geef ze zicht op een bestuursfunctie of betaalde baan. Dan kijk je altijd ergens naar uit als je betrokken bent.”

Hoe kun je de kracht van het bedrijfsleven benutten om de *community* te versterken? Ben Yerrou heeft ervaren dat overheidssubsidies vaak beperkend werken en geeft de voorkeur aan samenwerking met ondernemers die zich echt willen inzetten voor de *community*. “Ik zit niet te wachten op bedrijven die simpelweg geld geven om hun maatschappelijke verantwoordelijkheid te tonen. Wat zijn de mensen achter het merk bereid om te doen?” Bedrijven zoals Carhartt en Porsche sturen hun marketingdirecteuren om masterclasses te geven bij de Patta Academy, terwijl advocatenkantoor DLA Piper de studenten pro bono ondersteunt met advies.

Snuffelen en verkeringsperiode

“Eerst snuffelen we aan elkaar”, zegt **Fatima Elatik**, directeur van de Patta Academy, over de samenwerking met bedrijven. “Na een verkeringsperiode van een jaar bekijken we of de relatie met het bedrijf fijn is en meerwaarde heeft. Zo ja, dan blijven we nog drie jaar bij elkaar. Natuurlijk moeten we in die tijd bewijzen wat de Patta Academy doet. We leggen onze eigen lat hoog, willen het elk jaar beter doen.” »

UvA-student Mazen (24) doet mee aan de Patta Academy. Hij richtte social media platform 'Represent Jezelf!' op om jongeren warm te maken voor de politiek. "Politiek boeide me niet, ik stemde niet. Mijn neef liet me inzien dat je niet kan klagen als je zelf niets hebt bijgedragen om het te veranderen." Een andere deelnemer, Hassan Khan, ontwikkelde een mix voor een exotisch kruidendrankje. Doordat hij vroeger zelf de nodige gezondheidsproblemen had, richt hij zich nu op gezondheid. "Ik heb veel gedaan, het is 'm allemaal niet geworden. Nu promoot ik gezond leven." Ben Yerrou: "Lukt het eerste idee niet, dan wel het vierde. Het is belangrijk om lange tijd connectie te houden."

Voetbaltoernooien

Ook Benjamin doorliep de Patta Academy. Opgegroeid als witte jongen in de Bijlmer, merkte hij dat op het voetbalveld iedereen gelijk is. Sinds zijn afstuderen organiseert hij voetbaltoernooien om mensen samen te brengen. "In het begin probeerde ik die toernooien te regelen met subsidies, maar toen moest ik mijn posters aanpassen. Als ik ernaar keek, dan werd ik zelf niet enthousiast." Hij besloot het anders te doen en regelde het op een creatieve manier met weinig geld.

Vandaag start Benjamin een nieuw hoofdstuk: elke woensdagavond gaat hij jongeren en bedrijven samenbrengen op het voetbalveld. Vandaag speelt Surinaamse restaurantketen Waterkant tegen een jongerengroep die zich bezighoudt met mentale gezondheid in Amsterdam-Zuidoost. "Wat er ontstaat, wordt vanavond duidelijk." Elatik is enthousiast over dit initiatief. "We gaan Benjamin voorstellen aan onze sponsors. Misschien ontvangt hij straks meer geld dan de Patta Academy. Dat is prima. Als hij wint, dan winnen wij ook. Gun elkaar die ruimte, er is genoeg voor iedereen." «

'Vraag nooit om geld. Maar om het juiste netwerk dat je verder kan helpen'

Levensrecht leren met virtual reality

Wat gebeurt er wanneer wetenschap, technologie en jongerenwerk de krachten bundelen? REDOUAN EL MOURABET, directeur Stichting Be OK (foto) en ILSE VAN DE GROEP, onderzoeker Erasmus Universiteit Rotterdam, onderzoeken of je virtual reality kunt inzetten voor effectieve interventies in het jongerenwerk.

"Vaak kijken we naar de fysieke wereld, maar voor jongeren speelt de wereld zich grotendeels digitaal af", zegt El Mourabet. Stichting Be OK uit Amsterdam Nieuw-West zet zich in om jongeren te inspireren hun volledige potentieel te ontdekken en bij te dragen aan de samenleving. Samen met Van de Groep vertelt hij over de inzet van *virtual reality* (VR). Biedt deze technologie mogelijkheden om het jongerenwerk te vernieuwen? »

Sollicitatiegesprek oefenen

In een filmpje is te zien hoe jongeren daar zelf over denken. Als ze zich niet goed voelen, kan het lastig zijn om direct *face to face* hulp te vragen. Een anonieme *tool* als een chatbot of VR-training is dan laagdrempeliger. En het lijkt de aanwezige jongeren wel wat om een presentatie of sollicitatiegesprek te oefenen met een VR-bril op. Van de Groep vertelt dat virtual reality ideaal is om te oefenen met gedragingen die niet zo veilig zijn, zoals de confrontatie opzoeken met iemand die je pest. "In VR kun je realistische situaties nabootsen. De omgeving kun je aanpassen aan wat de jongere nodig heeft."

Fouten maken

Technologiebedrijf CleVR maakt leren levensecht. Met interactieve, in *realtime* aan te passen virtual reality-software is het bedrijf actief in de GGZ, forensische GGZ en de educatieve sector; van speciaal onderwijs tot universitair niveau. Bij het jongerenwerk hebben ze nog geen voet aan de grond, maar het biedt volgens Ricardo Abbas wel kansen: "Met virtual reality ontwikkelen we interactieve leerervaringen die professionals in het jongerenwerk handvatten geven om hun begeleiding te verbeteren. In een virtuele omgeving die aanvoelt als echte wereld kunnen jongeren fouten maken zonder gevolgen. Daardoor leren ze sneller. Trainers passen de scenario's direct aan en geven

feedback, zodat jongeren vaardigheden als communicatie en weerbaarheid ontwikkelen."

Oefensituatie

Tijd om het te ervaren. Een jongerenwerker mag het aan den lijve ondervinden. Een koptelefoon zorgt ervoor dat hij niet hoort wat er in zijn omgeving gebeurt. De VR-bril en controllers nemen hem mee naar een omgeving naar keuze: een kantoor, klaslokaal, park, bus, huis, gevangenis of supermarkt. De deelnemers in de zaal mogen een situatie creëren waarmee de proefpersoon kan oefenen. Het wordt de omgang met een pestkop. Uit 170 karakters - man, vrouw en kind - kiezen ze een persoon van een bepaalde lengte en leeftijd. Het valt helemaal te personaliseren. Ook de stem is aan te passen. De proefpersoon hoort niet de stem van de trainer, maar een vervormde stem. Alles om zich helemaal onder te dompelen in de oefensituatie.

Als de jongerenwerker even later zijn bril afzet, is hij onder de indruk. "Echt lijp, het leek alsof ik echt tegenover iemand stond. Elk mens heeft bepaalde *triggers*. Ik kan me voorstellen dat wanneer je bepaalde stemgeluiden of opmerkingen gebruikt, de jongere authentiek gedrag vertoont in plaats van sociaal wenselijk gedrag."

In de GGZ is VR al een gevalideerde interventie. Mensen met psychoses hebben geoefend met situaties die ze

'Virtual reality is ideaal om te oefenen met gedragingen die niet zo veilig zijn voor jongeren'

eng vinden, waardoor hun klachten verminderen. Eind dit jaar volgen de resultaten uit het onderzoek naar de kosteneffectiviteit. Als het bij een moeilijke GGZ-doelgroep effect sorteert, is het wellicht ook nuttig in het jongerenwerk, willen de medewerkers van CleVR maar zeggen.

VR in het jongerenwerk

Op welke manieren kunnen we VR inzetten voor het jongerenwerk? IJsbrand Wiggelaar en Marleen Oostenbrink, jongerenwerkers bij Combiwel, werken vooral met groepen en vinden VR meer geschikt voor een-op-een-begeleiding. Wiggelaar: "Rollenspellen om sollicitatiegesprekken te oefenen doen we nu offline en dat werkt ook prima." Praktisch en tijdsintensief zien deze jongerenwerkers het nog niet echt voor zich. Judith Schuttevaar, bestuursadviseur van MEER-groep, gebruikt in haar werk VR om professionals en mantelzorgers te laten ervaren hoe het is om dementie te hebben. "MEER-groep maakt gebruik van innovatiefondsen van IZA (Integraal Zorgakkoord) en GALA (Gezond en Actief Leven Akkoord) om dit te financieren." Ook in Den Haag wordt al met VR gewerkt. Over thema's als *loverboys* zijn VR-toepassingen ontwikkeld. Via een VR-bril kun je zien welke gevolgen een bepaalde keuze heeft.

Volgens de ontwikkelaars van CleVR is hun VR-toepassing gebruiksvriendelijk. Naast een technische training bestaat er ook een pedagogische training. Wat wel duidelijk wordt uit de discussie: wetenschap, technologie en praktijk moeten met elkaar samenwerken om innovatie teweeg te brengen. «

TERUGBLIKKEN

Na afloop samen op het podium om inzichten te delen: de jongere, de jongerenwerker, de innovator en de bestuurder.

Wat kan volgens hen het jongerenwerk naar een *next level* tillen? Wat zijn hun *take-aways* na deze dag?

'De passie voor het vak straalt ervan af'

"Vandaag was een waardevolle dag. Ik heb nieuwe inzichten opgedaan, maar ook gehoord waar het schuurt. Ik vind het belangrijk om als bestuurder verschillende perspectieven te horen. De passie voor het vak straalt ervan af. Ik ben er trots op dat jullie allemaal zijn gekomen en een bijdrage hebben geleverd aan deze dag. Dit zijn de mensen die het verschil willen maken, maar de pijn en het ongemak voel ik ook."

Mathilde Corsten,
bestuurder bij B&A

Wijktteam Kralingen-Crooswijk

Mourad el Otmani,
oprichter
Young Amsterdam

'Belangrijk om jezelf te blijven ontwikkelen'

"Door deze summit heb ik weer hoop in het jongerenwerk gekregen. Ik word uitgedaagd om anders te gaan werken. Uit de workshops blijkt hoe belangrijk het is dat je je als jongerenwerker altijd ontwikkelt. Als ik me niet ontwikkel, wat heeft die jongere dan aan mij? Daag jongeren uit met hetgeen jij zelf hebt geleerd. Wat ik van vandaag meeneem? De Patta Academy benadrukte het belang van een groot netwerk. Als jij als jongeren-

werker een groot netwerk hebt, kun je dat ook beschikbaar stellen aan de jongeren.

We staan aan de vooravond van een mooie reorganisatie binnen het jongerenwerk. We dagen jongerenwerkers uit om op een andere manier aan de slag te gaan. Doe je je werk omdat je passie erin zit of alleen voor je maandelijkse loonstrookje? We willen mensen die er echt voor gaan. Het is tijd om het jongerenwerk naar het 'next level' te tillen. Daar hebben we lang op gewacht."

Camiel Hageman,
jongerencoach
bij Exodus

'Deskundigheids- bevordering is belangrijk'

"In Rotterdam geef ik trainingen en heb ik een richtlijnenboekje voor jongerencoaches geschreven. Het is interessant om vandaag te horen wat er in andere steden gebeurt. Het spreekt voor zich dat jongerenwerkers *streetwise* zijn, zodat zij aansluiting vinden bij de jongeren. Maar ook vandaag werd mij weer duidelijk: deskundigheidsbevordering is minstens zo belangrijk."

Jerney Renting,
lid Jongeren Advies Raad
Amsterdam

'Netwerk zet jongeren in hun kracht'

"De workshop van de Patta Academy vond ik echt leerzaam. Leuk om te zien hoe zij jongeren opleiden en een podium geven. Een hele andere visie. Ik ben gewend dat je jongeren helpt, niet dat je ze ook ondersteunt met het opbouwen van een netwerk. Terwijl dat ze juist in hun kracht zet. Bij de Patta Academy leren jongeren wat hun talent is en hoe ze dat naar buiten brengen in het bedrijfsleven."

Van individuele kwestie naar collectieve actie

Hoe zet je individuele problemen van jongeren om in collectieve actie?

EVELIEN RAUWERDINK-NIJLAND van de Amsterdamse Jongerenwerk Academie geeft handvatten. "Sociaal werkers hebben de taak om, behalve individuele, ook veel meer structurele problemen aan te pakken. Politiserend werken is onvermijdelijk de kracht van sociaal werk."

'Wat is politiseren?' Het lijkt een retorische vraag die Evelien Nijland stelt. Iets politiek maken, lijkt het voor de hand liggende antwoord. Of zou het betekenen: in politiek verdiepen? Of: zorgen dat de politiek jouw belangen meeneemt? Of: een maatschappelijke kwestie onder de aandacht brengen van politieke partijen? Rauwerdink-Nijland is programmaleider Onderzoek & Ontwikkeling bij

perMens en programmaleider Inhoud Amsterdamse Jongerenwerk Academie (AJA). De AJA is een innovatief expertisecentrum in Amsterdam dat zich richt op het vakmanschap van jongerenwerk. Begin oktober 2024 is de AJA gestart met het aanbieden van de eerste lessen.

"Sociaal werkers hebben de taak om behalve individuele ook veel meer structurele problemen aan te pakken", legt ze uit. "In de activistische rol van outreachend werken richt de professional zich op het verbeteren van de leefomstandigheden en weerbaarheid van groepen wijkbewoners. Daarmee is politiseren onvermijdelijk de kracht van sociaal werk. Het is zelfs een taak van sociaal werk. En dus ook van jongerenwerk."

Ongemak benoemen

Zoals veel andere professionals in het sociaal domein hebben ook jongerenwerkers een essentiële schakelrol te vervullen tussen burger en overheid. En het is dus logisch dat zij soms structurele beleidsveranderingen nastreven, vooral waar beleid mensen in een kwetsbare positie brengt of houdt. En dat kun je als sociaal werker alleen door zelf de handschoenen op te pakken en te handelen. Belangrijk daarbij is om het ongemak te benoemen dat je als jongerenwerker ervaart.

De jongerenwerker heeft een opvoedkundige rol, vertelt Rauwerdink-Nijland. "Inzet is een volwaardige deelname van jongeren aan de

'Het hoeft bij het politiseren niet per se te gaan om de positie van jongeren. Het kan ook gaan om hoe jij zelf je werk ervaart'

samenleving. Maar hoe geef je dat vorm? Vaak bepalen volwassenen de regels. Je kunt je voorstellen dat daarbij hoort dat die volwassenen naar jongeren luisteren. En dat jongeren meebeslissen. Juist dat laatste blijkt ingewikkeld." Daar ligt dus al een rol voor de jongerenwerker.

Individuele zaken collectief maken

En dan gaat Rauwerdink-Nijland op onderzoek uit. Want elke professional in het sociaal domein heeft wel een gevoel van iets dat niet lekker loopt, onrechtvaardig voelt of onveilig is. "De vraag is: waar schuurt het? Waar loop jij tegenaan waarvan je denkt: dit moet veranderen? Het gaat niet om hoe we dingen inrichten, het gaat over waar we naartoe willen bewegen." Na het benoemen van het ongemak is de volgende fase om dat ongemak naar een hoger niveau te tillen. Dat kan door belangen te bundelen, maar dat blijft abstract. Het kan ook door ogenschijnlijk individuele zaken collectief te maken. »

Jongerenwerkers zelf komen met voorbeelden als discriminatie op de arbeidsmarkt en kansenongelijkheid. “We zijn goed in het zien van het abstracte probleem”, zegt Rauwerdink-Nijland. “Maar waar moet een persoon doorheen? Wat is de kwestie precies?” De jongerenwerker stelt vast dat werkgevers in zijn wijk bepaalde groepen jongeren geen kans geven.

Zelf het gesprek aangaan

Veel maatschappelijke problemen hebben een politiek tintje, zeker bij abstracte begrippen als discriminatie. Rauwerdink-Nijland: “Een issue politiek maken betekent niet dat het direct tot beleid moet leiden. Zo handelen we vaak wel. Maar als je een ongemak concreet maakt, ga je vaak ook terug naar het niveau waarop je invloed hebt. Jongerenwerkers kunnen het gesprek aangaan in de wijk. In het geval van discriminatie kun je het gesprek aangaan met werkgevers in de wijk.”

Het hoeft bij het politiseren niet per se te gaan om de positie van jongeren. “Het kan ook gaan om hoe jij zelf je werk ervaart”, legt Rauwerdink-Nijland uit. Een voorbeeld is de jongerenwerker die al tien jaar in de wijk werkt, allerlei problemen ziet en merkt dat hij niet de kwaliteit kan leveren die hij zou willen. “Soms voelt het alsof de gemeente ons niet serieus neemt. Er is één jongerenwerker op drie locaties. De werkdruk is gewoon heel hoog”, vertelt hij.

Hoger niveau

Volgens Rauwerdink-Nijland is het in zo’n situatie logisch om de kwestie naar een hoger niveau te tillen. “De vanzelfsprekendheid is misschien wel dat je blijft rennen, maar dit kun je niet alleen doen. Hier zal je samen moeten optrekken.” En dat geldt voor zowel de werkdruk als voor het aanpakken van de maatschappelijke uitdagingen in de wijk. “Om tot beleid te komen zijn de mensen uit het veld nodig.”

Een bestuurder constateert dat de ‘uitdagingen’ waar jongerenwerkers tegenaan lopen niet altijd bij haar terechtkomen, terwijl ze er wel mee aan de slag zouden willen. “Hoe gaan we om met gevoelens rondom het Midden-Oosten-conflict? Of rondom LHBTI+? Dat gesprek zou ik graag aangaan met jongeren en medewerkers. Samen sta je sterker.” «

MEDIATION

Effectief omgaan met conflicten

Wil je moeilijke gesprekken omzetten in constructieve dialogen? Mediator CATHELIJNE NIJENHUIS deelt technieken waarmee je soepel door uitdagende situaties navigeert. “Of je nu gesprekken voert met jongeren, gezinnen of collega’s: mediationvaardigheden zijn essentieel om conflicten te de-escaleren en samenwerking te bevorderen.”

Wat maakt iets een conflict? Volgens Cathelijne Nijenhuis is er sprake van een conflict als een behoefte, die in een bepaalde context heel belangrijk is, niet wordt bevredigd. Denk aan behoeftes als acceptatie, respect en veiligheid. Dat heeft als gevolg dat emoties steeds groter worden. »

“Iemand wordt steeds bozer of angstiger, totdat er sprake is van vluchten, vechten of bevriezen. Wat vaak gebeurt, is dat er gepraat wordt in termen van: ‘Jij moet niet meer...!’ Het is zonde dat het gesprek gaat over eisen, vindt Nijenhuis. “Dan ontstaat er een rechtbank, waarbij je een winnaar en een verliezer hebt. Bij mediation win je allebei.”

Nijenhuis is een ervaren mediator en trainer, gespecialiseerd in conflict- en mediationvaardigheden. Ze helpt individuen en groepen om op een constructieve manier te communiceren en duurzame oplossingen te vinden. Ze merkt dat mensen elkaar vaak verwijten maken. In plaats van te praten over gedrag, kun je je beter afvragen wat ze nodig hebben van elkaar, zodat er meer begrip ontstaat. Als je vanuit jezelf verwoordt waaraan je behoefte hebt, zoals ‘Ik wil me veilig voelen’, dan kan niemand daar tegenin gaan.”

Lui, dom en dakloos

Drie zaken zijn volgens Nijenhuis belangrijk bij mediation. Het is altijd vrijwillig, vertrouwelijk en de mediator is neutraal en onpartijdig. “Als mediator luister je, vat je samen en vraag je door. Ook ben je lui, dom en dakloos.” Met lui bedoelt ze dat je achterover leunt terwijl je iemand laat praten. “Zelf neem je geen ruimte in. Kortom: je doet niet te veel. Met ‘dom’ bedoel ik dat je heel veel vragen stelt. En met ‘dakloos’ dat je geen huis kiest, geen

partij. Als mensen zich verder veilig voelen en verbinding en vertrouwen ervaren, dan durven ze zich eerder kwetsbaar op te stellen en te vertellen over hun behoeftes.”

Hoe ga je te werk als twee mensen een conflict met elkaar hebben? “Als je iets wilt oplossen tussen twee mensen, praat dan eerst apart met ze en vraag waar het in essentie om gaat. Welke behoefte wordt niet vervuld? Bereid ze voor: hoe gaan ze de ander daarom vragen?” Dit kun je het beste in een zo vroeg mogelijk stadium doen, wanneer de situatie tussen deze twee partijen nog niet geëscaleerd is. Pas daarna breng je beide partijen samen. Volgens Nijenhuis moet je er rekening mee houden dat mensen altijd meer van een mediator willen. “Ze willen bijvoorbeeld dat je partij voor hen kiest of het conflict helpt op te lossen, maar dat is niet jouw rol.”

Oprechte aandacht

Jongerenwerkers hebben vaak te maken met mensen die heftig geëmotioneerd zijn. Hoe maak je dan het beste contact? “Niemand is bestand tegen oprechte aandacht”, zegt Nijenhuis. “Vaak werk je met jongeren die thuis of op school niet gehoord of gezien worden. Geef jongeren aandacht, wees nieuwsgierig. Stel een vraag. ‘Joh, vertel eens?’ En houd dan je mond. Wees écht geïnteresseerd. Het gaat niet over jou, zet je ego opzij. De valkuil is dat je te veel ruimte inneemt

‘Bij mediation win je allebei’

en te hard gaat werken. Doe juist minder. Geef in het gesprek ruimte aan de ander. Pas dan kan de ballon met heftige emoties leeglopen.” De hersenen bestaan uit drie breinen. Als iemand heftig geëmotioneerd is, zit hij in het reptielenbrein, het instinctieve brein. Als je iemand laat uitrazen, dan kan hij in zijn eigen tempo van het reptielenbrein afdalen naar het zoogdierenbrein (het emotionele brein), en vervolgens naar het mensenbrein waarbij het gaat om doordacht handelen. “Het vervelende is dat wij geneigd zijn om vanuit een soort natuur-

lijke reflex terug te duwen, omdat we zo graag willen dat iemand beweegt. Maar als je advies geeft aan iemand die nog vanuit zijn reptielenbrein aan het ventileren is, dan veroorzaakt dat juist meer spanning en weerstand. Om de angel eruit te halen, moet je juist contra-intuïtief handelen. Geef een beetje tegenwicht en veer mee. Juist als je minder doet, houd je de regie.” «

DIT NEEM IK MEE

...

Op de B&A Summit 'Jongerenwerk Next Level' kwamen 150 mensen af.

Jongerenwerkers, beleidsmakers én bestuurders hoorden politici spreken over het jongerenwerk, namen actief deel aan boeiende workshops en legden nieuwe contacten. Wat nemen zij mee naar hun werk?

'De betrokkenheid van een burgemeester helpt'

"Als jongerenwerker ben je geen agent. Je bent een opvoeder, een derde ouder. Je kunt een grote rol spelen voor opgroeiende jeugd. Je hoopt ze op het rechte pad te houden, maar je moet je hand uitsteken naar degene die valt. Dat betekent in essentie dat een gemeente vooral aan de voorkant moet investeren in jongerenwerk, en niet pas als het mis gaat. Het helpt als een burgemeester zijn betrokkenheid toont, zoals Ahmed Marcouch in Arnhem doet. De aanpak van de Presikhaaf University spreekt mij erg aan. Daar wil ik zeker een keertje langsgaan."

Rachid Dahri
jongerenwerker bij gro-up buurtwerk

'Mijn gesprekstechnieken zijn opgefrist'

"Ik werk als jongerencoach in het wijkteam Rotterdam. Altijd leuk om op zo'n dag vakgenoten te ontmoeten. In de workshop 'Mediation in Actie' kwamen verschillende gesprekstechnieken aan bod. We keken op een andere manier naar gesprekken, de trainers reikten nieuwe handvatten aan. Eigenlijk was het een aanvulling op hetgeen ik al wist, maar mijn gesprekstechnieken zijn weer opgefrist. De workshop 'Mind Matters' ging over mentale gezondheid. Het is belangrijk om te kijken waar iemand vandaan komt, waar bepaald gedrag zich heeft ontwikkeld. Soms is er eerst herstelwerk nodig, voordat je met iemand verder kunt."

Allard Lammerts van Bueren
jongerencoach Futuro, onderdeel van B&A

'We moeten meer samen optrekken'

"Vandaag wordt me wel duidelijk dat we op het gebied van innovatie meer moeten samenwerken. In de zorg zijn daar al netwerken voor, in het jongerenwerk moeten we meer over organisatiegrenzen heen durven kijken. Toen ik nog als Wmo-consulent werkte, kregen we soms de opdracht om mensen van een instelling naar huis te begeleiden. Om te zien wat voor aanpassingen er thuis nodig waren, ging ik samen met een ergotherapeut op huisbezoek. Hij kon verzinnen dat een balkon verhoogd moest worden, en ik wist precies welke aanpassingen de gemeente vergoedde, zoals bepaalde steunen. Samen konden we een creatieve én haalbare oplossing verzinnen. In het jongerenwerk mis ik het samen optrekken."

Judith Schuttevaar
bestuursadviseur strategie en innovatie bij MEER-groep

Abdellah Aknin
voorzitter van
Noordvoerders in Tilburg

Safaa Bouzambou
communicatieadviseur van
Noordvoerders in Tilburg

'Wijkbewoners moeten de brug slaan naar beleidsmakers'

"In Tilburg-Noord werken inwoners samen om zaken als armoede, werkloosheid, scholing en gezondheid in onze wijk aan te pakken. Noordvoerders is het jongerenparticipatieplatform van deze wijk. Iedereen werkt vanuit zijn of haar passie.

Voor ons was de workshop over jongerenwerk in Arnhem interessant: jongens uit de wijk die hun initiatief uitbouwen tot een jongerenorganisatie. Wat we wel misten, was hoe je de stap van vrijwilligerswerk naar een jongerenwerkorganisatie daadwerkelijk zet.

We zien dat de kloof tussen de jongeren in de wijk en de beleidsmakers bij de gemeente blijft groeien als je daar niet in investeert. In Tilburg zullen het de wijkbewoners zijn die die brug moeten slaan."

www.bagroep.nl

070 30 29 500

info@bagroep.nl